

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

**ΣΕ ΕΛΑΣΣΟΝΑ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΘΕΣΗ**

Συνεδρίασε δημόσια, στις 6 Φεβρουαρίου 2019, με την εξής σύνθεση: Ανδρονίκη Θεοδοκάτου, Πρόεδρος, Ιωάννης Σαρμάς, Μαρία Βλαχάκη, Γεωργία Μαραγκού και Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Αντιπρόεδροι, Γεώργιος Βοΐλης, Σταμάτιος Πουλής, Δημήτριος Πέππας, Στυλιανός Λεντιδάκης, Βιργινία Σκεύη, Βασιλική Σοφιανού, Δέσποινα Τζούμα, Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Κωνσταντίνος Κρέπης, Γεωργία Παπαναγοπούλου και Νικολέτα Ρένεση, Σύμβουλοι. Επίσης μετείχαν οι Σύμβουλοι Ευαγγελία Σεραφή, Ειρήνη Κατσικέρη, Νεκταρία Δουλιανάκη, Αικατερίνη Μποκώρου και Βασιλική Πέππα, ως αναπληρωματικά μέλη. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας: Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος Επικρατείας, κωλυομένης της Γενικής Επιτροπής της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, Χρυσούλας Καραμαδούκη.

Για να δικάσει την από 27.3.2017 (Α.Β.Δ. .../31.3.2017) αίτηση του ..., κατοίκου ..., ο οποίος παραστάθηκε διά του Δημητρίου Τζουμάκα (Α.Μ./Δ.Σ.Α. ...),

κατά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό των Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη.

Με την αίτηση αυτή ο αιτών επιδιώκει την αναίρεση της 2292/2016 απόφασης του II Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του αναιρεσείοντος, ο οποίος ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση αναίρεσης.

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της αίτησης. Και

Τον Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος ανέπτυξε την από 6.2.2019 έγγραφη γνώμη του και πρότεινε την απόρριψη αυτής.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε τηλεδιάσκεψη στις 7 Απριλίου 2021, μέσω της επίσημης κρατικής πλατφόρμας e:Presence.gov.gr, σύμφωνα με το άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020 (Α' 127/29.6.2020), με παρόντες τους Δικαστές που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός από

την Πρόεδρο Ανδρονίκη Θεοτοκάτου και τον Σύμβουλο Στυλιανό Λεντιδάκη που αποχώρησαν από την υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης, την Αντιπρόεδρο Γεωργία Μαραγκού που είχε κώλυμα (άρθρο 293 παρ. 3 του ν. 4700/2020) και τη Σύμβουλο Νικολέτα Ρένεση που αποχώρησε από τη διάσκεψη (άρθρα 293 παρ. 3 και 338 παρ. 3 του ν. 4700/2020).

Άκουσε την εισήγηση της Συμβούλου Βασιλικής Σοφιανού και

Αφού σκέφθηκε κατά τον νόμο

Αποφάσισε τα εξής:

1. Για την υπό κρίση αίτηση καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο των 70,00 ευρώ (βλ. κωδικό ηλεκτρονικού παραβόλου ... της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών), σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 3 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο (Α' 52), που ίσχυε κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο άσκησης της αίτησης.

2. Με την κρινόμενη αίτηση ζητείται η αναίρεση της 2292/2016 απόφασης του ΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, για τον αναφερόμενο σ' αυτήν λόγο. Με την απόφαση αυτή απορρίφθηκε η από 15.12.2008 έφεση του ήδη αναιρεσείοντος, χορηγιούχου, τέως προέδρου της Κοινότητας ..., κατά της .../4.1.2008 πράξης της 45ης Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ., απορριπτικής αιτήματός του για αναπροσαρμογή της μηνιαίας χορηγίας του από 1.1.1998 μέχρι 7.4.1999, κατ' εφαρμογή του άρθρου 1 παρ. 2 εδάφιο β' του ν. 1518/1985, όπως ίσχυε πριν από την αντικατάστασή του με την παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 2703/1999, σε συνδυασμό με την 23891/ΟΛ/12.10.1998 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (Β' 1051), και από 8.4.1999 και εντεύθεν, κατ' εφαρμογή του άρθρου 10 παρ. 2 του ν. 2703/1999, καθώς και για καταβολή σ' αυτόν των σχετικών διαφορών.

3. Ο ν. 1205/1981 «Περί χορηγίας Δημάρχων και Προέδρων Κοινοτήτων, τροποποίησης και συμπλήρωσης της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας των υπαλλήλων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλων τινών διατάξεων» (Α' 249) στο άρθρο 3 παράγραφοι 1 και 2 ορίζει: «1. Οι από της 1ης Ιανουαρίου 1925 διατελέσαντες ή εφ' εξής διατελούντες Πρόεδροι Κοινοτήτων, έχοντες οκταετή πραγματική υπηρεσίαν Προέδρου Κοινότητος, απομακρυνόμενοι οπωσδήποτε της υπηρεσίας, δικαιούνται ισοβίως μηνιαίας χορηγίας (...) 2. Το ποσόν της μηνιαίας χορηγίας συνίσταται εις τόσα εικοστά πέμπτα των εκάστοτε καταβαλλομένων μηνιαίως εξόδων παραστάσεως εις τον εν ενεργεία Πρόεδρον της οικείας κοινότητος όσα είναι τα έτη της υπηρεσίας του Προέδρου. 3. (...)» και στο άρθρο 4 ορίζει: «1. Ο κανονισμός της, περί ης το προηγούμενον άρθρον, χορηγίας ενεργείται παρά της Υπηρεσίας Συντάξεων του Υπουργείου Οικονομικών (Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους) (...) 2. Αι κατά την προηγούμενην παράγραφον κανονιζόμεναι χορηγίαι αναπροσαρμόζονται κατ' έτος (...) επί τη βάσει των

εκάστοτε καταβαλλομένων εις τον ενεργεία πρόεδρον της οικείας κοινότητος εξόδων παραστάσεως. 3. (...)).

4. Το άρθρο 1 του ν. 1518/1985 «Καταβολή της σύνταξης των δημοτικών και κοινοτικών υπαλλήλων και υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. καθώς και της χορηγίας των δημάρχων και προέδρων κοινοτήτων από το δημόσιο ταμείο και άλλες διατάξεις» (Α' 30), στην παράγραφο 1 ορίζει: «(...) Οι χορηγίες των (...) προέδρων κοινοτήτων, από την 1η Ιανουαρίου 1985, βαρύνουν το δημόσιο ταμείο και καταβάλλονται από αυτό» και στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2, όπως ίσχυε πριν από την αντικατάστασή του με την παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 2703/1999 (Α' 72), ορίζει: «Η χορηγία των (...) προέδρων των κοινοτήτων αναπροσαρμόζεται κάθε έτος από την αρμόδια Δ/νση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.), με βάση τα καταβαλλόμενα έξοδα παράστασης στον εν ενεργεία (...) πρόεδρο του οικείου δήμου ή κοινότητας». Περαιτέρω, στην παράγραφο 1 του άρθρου 6 του ίδιου νόμου, με την οποία αντικαταστάθηκε το άρθρο 4 του ν. 91/1943 «περί κωδικοποιήσεως πασών των περί χορηγίας εις διατελέσαντες Δημάρχους ισχυουσών διατάξεων και περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως αυτών» (Α' 129), όπως ισχύει μετά την αντικατάσταση του πρώτου εδαφίου της ως άνω διάταξης με το άρθρο 15 παρ. 3 του ν. 1813/1988 (Α' 243/8.11.1988) και που κατά τη ρητή πρόβλεψη της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου εφαρμόζεται και για την καταβολή της χορηγίας προέδρων κοινοτήτων, ορίζονται τα εξής: «Η καταβολή της χορηγίας δημάρχου σε όσους αναγνωρίζουν το σχετικό δικαίωμα μετά την ισχύ του νόμου αυτού αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου του έτους που ακολουθεί μετά τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας τους (...)».

5. Εξάλλου, ο Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας (π.δ. 410/1995, Α' 231), που ίσχυε κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο έκδοσης της πράξης κανονισμού χορηγίας, στο άρθρο 173 παρ. 2 όριζε: «Οι (...) πρόεδροι κοινοτήτων (...) έχουν δικαίωμα να εισπράττουν από (...) την κοινότητα έξοδα παραστάσεως, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ανάλογα με τα τακτικά έσοδα που πραγματοποιούν οι (...) κοινότητες. Η απόφαση του Υπουργού εκδίδεται τον τρίτο μήνα πριν από την έναρξη κάθε οικονομικού έτους (...) Αν δεν εκδοθεί απόφαση μέσα στην προθεσμία αυτή, ισχύει η απόφαση του προηγούμενου έτους». Κατ' εξουσιοδότηση δε της διάταξης αυτής εκδόθηκε η 23891/ΟΛ/12.10.1998 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (Β' 1051), με την οποία καθορίστηκαν τα έξοδα παράστασης που δικαιούνται να εισπράττουν, μεταξύ άλλων, οι πρόεδροι κοινοτήτων για το χρονικό διάστημα από 1.1.1998 και μέχρι να τροποποιηθεί η απόφαση αυτή.

6. Με το άρθρο 2 παρ. 2 του ν. 1976/1991 «Αντικατάσταση και συμπλήρωση διατάξεων της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας, μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού καθεστώτος των αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης και άλλες διατάξεις» (Α' 184/4.12.1991), αντικαταστάθηκαν από τότε που ίσχυσαν τα άρθρα 2 και 3 του ν. 1902/1990 (Α' 138/17.10.1990) και εντάχθηκαν στο άρθρο 56 του

Συνταξιοδοτικού Κώδικα, που ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο (π.δ. 1041/1979, Α' 292), ως παράγραφοι 1, 2, 3 και 4 αυτού. Ειδικότερα, με τις διατάξεις αυτές θεσπίστηκε ως πρόσθετη προϋπόθεση για τη συνταξιοδότηση των δημοσίων υπαλλήλων η συμπλήρωση ορισμένου ορίου ηλικίας, σε συνδυασμό με τη συμπλήρωση ορισμένου συντάξιμου χρόνου υπηρεσίας, το οποίο διαφοροποιήθηκε ανάλογα με το αν ο υπάλληλος θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι τις 31.12.1997 ή από την 1.1.1998 και μετά ή είχε προσληφθεί από 1.1.1983 και μετά (για τους άνδρες που θεμελιώναν δικαίωμα σύνταξης μέχρι 31.12.1997 ορίστηκε το 55ο έτος της ηλικίας τους και για όσους θεμελιώναν σχετικό δικαίωμα από 1.1.1998 και μετά ή προσλήφθηκαν στο δημόσιο από 1.1.1983 και μετά το 60ο έτος της ηλικίας τους). Επίσης, με τις ίδιες διατάξεις ορίστηκε ότι αν ο υπάλληλος αποχωρήσει από την υπηρεσία πριν από τη συμπλήρωση του ορίου συνταξιοδότησης αναστέλλεται η καταβολή της σύνταξής του μέχρι τη συμπλήρωσή του, ενώ μετά τη λήξη της αναστολής αρχίζει η καταβολή της σύνταξης αναπροσαρμοσμένης με όλες τις αυξήσεις που έχουν χορηγηθεί μέχρι την έναρξη της καταβολής της [βλ. άρθρο 56 παρ. 2 του π.δ/τος 1041/1979, καθώς και όμοια ρύθμιση στους ισχύσαντες μεταγενέστερα Συνταξιοδοτικούς Κώδικες (π.δ. 166/2000, Α' 153 και π.δ. 169/2007, Α' 210)].

7. Περαιτέρω, ο ν. 2084/1992 «Αναμόρφωση της Κοινωνικής Ασφάλισης (...)» (Α' 165), στο άρθρο 3 ορίζει: «Ο τακτικός δημόσιος υπάλληλος, ο οποίος λαμβάνει κάθε μήνα μισθό από το Δημόσιο Ταμείο, δικαιούται ισόβιας σύνταξης από το Δημόσιο: α) Αν απομακρυνθεί της υπηρεσίας και έχει δεκαπενταετή πλήρη πραγματική συντάξιμη υπηρεσία και το εξηκοστό πέμπτο (65^ο) έτος της ηλικίας του» και στο άρθρο 18 παράγραφος 3 ορίζει: «Οι διατάξεις που διέπουν τη συνταξιοδότηση των (...) προέδρων κοινοτήτων, εξακολουθούν να ισχύουν. Σε ό,τι όμως αφορά τα όρια ηλικίας, τις κρατήσεις για σύνταξη, (...) εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του παρόντος, εφόσον αποκτούν για πρώτη φορά (...) την ιδιότητα του (...) προέδρου κοινότητας μετά την 1^η Ιανουαρίου 1993» [με την παράγραφο 3 του άρθρου 19 του ν. 2084/1992 αντικαταστάθηκε η παράγραφος 1 του άρθρου 56 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα (π.δ. 1041/1979) και ορίστηκε ως όριο ηλικίας για τους άνδρες που θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από 1ης Ιανουαρίου 1997 το 55ο έτος, ενώ για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από 1ης Ιανουαρίου 1998 και μετά ή προσλαμβάνονται στο δημόσιο από 1ης Ιανουαρίου 1983 μέχρι 31η Δεκεμβρίου 1992, το 60ο έτος, το οποίο αυξάνεται σταδιακά κατά ένα εξάμηνο και μέχρι τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας για κάθε επόμενο της 1.1.1998 ημερολογιακό έτος].

8. Τέλος, στο άρθρο 10 του ν. 2703/1999 «Αναπροσαρμογή συντάξεων συνταξιούχων μελών Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι., Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. (...) ρύθμιση συνταξιοδοτικών θεμάτων και άλλες διατάξεις» (Α' 72), ο οποίος δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 8.4.1999, ορίζεται: «1. Για τον υπολογισμό της μηνιαίας χορηγίας (...) των προέδρων κοινοτήτων από 1ης Ιανουαρίου 1998

λαμβάνονται υπόψη τα έξοδα παράστασης που τους καταβάλλονται κατά το χρόνο της εξόδου τους από την υπηρεσία. 2. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 1518/1985 (ΦΕΚ 30 Α΄) αντικαθίσταται από 1ης Ιανουαρίου 1998 ως εξής: «Οι χορηγίες (...) των προέδρων κοινοτήτων αυξάνονται σύμφωνα με την ακολουθούμενη κάθε φορά επί των πολιτικών συντάξεων του Δημοσίου μισθολογική πολιτική 3. (...) 4. Οι χορηγίες (...) προέδρων κοινοτήτων που έχουν κανονισθεί μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 1997 και δεν έχει αρχίσει η καταβολή τους λόγω μη συμπλήρωσης του ορίου ηλικίας, θα καταβληθούν προσαυξημένες, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου. (...) 5. (...) 6. Κάθε άλλη διάταξη που προβλέπει τον καθορισμό της βάσης υπολογισμού ή την αναπροσαρμογή ή την αύξηση των ανωτέρω χορηγιών με διαφορετικό τρόπο, από 1ης Ιανουαρίου 1998, καταργείται».

9. Από τον συνδυασμό των διατάξεων που παρατέθηκαν στις σκέψεις 3 έως 8 της παρούσας συνάγονται τα εξής :

10. Όσοι έχουν συμπληρώσει οκταετή πραγματική υπηρεσία σε θέση αιρετού προέδρου κοινότητας δικαιούνται να λάβουν χορηγία, η οποία θεωρείται ως σύνταξη (ΕλΣυν Ολ. 826/2011, 1760/2010) και από 1.1.1985 καταβάλλεται από το δημόσιο ταμείο. Η χορηγία, υπό το καθεστώς των νόμων 1205/1981 και 1518/1985, υπολογιζόταν σε ποσοστό επί των εκάστοτε καταβαλλομένων μηνιαίως στον εν ενεργεία πρόεδρο της οικείας κοινότητας εξόδων παράστασης, ίσο με τόσα εικοστά πέμπτα όσα τα έτη υπηρεσίας του χορηγιούχου προέδρου, αναπροσαρμοζόταν δε κάθε έτος μετά από εκείνο του κανονισμού της από την αρμόδια Διεύθυνση του Γ.Λ.Κ., με βάση τα καταβαλλόμενα έξοδα παράστασης στον εν ενεργεία πρόεδρο της οικείας κοινότητας, τα οποία καθορίζονταν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 173 παρ. 2 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (π.δ. 410/1995) και των, κατ' εξουσιοδότηση αυτών, εκδιδόμενων αποφάσεων του Υπουργού Εσωτερικών ανάλογα με τα τακτικά έσοδα που πραγματοποιούν οι κοινότητες. Για το έτος 1998 (και μέχρι τροποποίησής της) τα έξοδα παράστασης των προέδρων κοινοτήτων καθορίστηκαν με βάση τη 23891/ΟΛ/12.10.1998 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

11. Ακολούθως, το ως άνω νομοθετικό καθεστώς μεταρρυθμίστηκε, αναδρομικά από 1.1.1998, με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 2703/1999, ο οποίος δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 8.4.1999. Συγκεκριμένα, με τη νέα ρύθμιση, αφενός μεν ορίστηκε ως βάση υπολογισμού των χορηγιών που κανονίζονται από 1.1.1998 και εφεξής τα έξοδα παράστασης που ελάμβανε ο χορηγιούχος κατά τον χρόνο εξόδου του από την υπηρεσία (παράγραφος 1), αφετέρου δε μεταβλήθηκε, αναδρομικά από 1.1.1998, ο τρόπος αναπροσαρμογής των χορηγιών, ο οποίος αποσυνδέθηκε πλέον από τα εκάστοτε καταβαλλόμενα στον εν ενεργεία πρόεδρο της οικείας κοινότητας έξοδα παράστασης, η δε αύξησή της συνδέθηκε εφεξής με την ακολουθούμενη κάθε

φορά επί των πολιτικών συντάξεων του Δημοσίου μισθολογική πολιτική (παράγραφος 2).

12. Όπως έχει κριθεί με την 3437/2009 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 2703/1999, κατά το μέρος που μεταβάλλει το σύστημα αναπροσαρμογής των χορηγιών των προέδρων κοινοτήτων για το μέλλον, ήτοι από 8.4.1999 και εφεξής, δεν αντίκειται στο άρθρο 1 του (πρώτου) Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ν.δ. 53/1974), πλην κατά το μέρος που μεταβάλλει το εν λόγω σύστημα αναδρομικά από 1.1.1998, περιορίζοντας το ήδη γεννημένο και δικαστικά επιδιώξιμο, κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος του νόμου αυτού, ήτοι από τις 8.4.1999 κατ' άρθρο 28 του ν. 2703/1999, δικαίωμα αναπροσαρμογής των χορηγιών των συνταξιούχων προέδρων κοινοτήτων, χωρίς να αποδεικνύεται ότι ο περιορισμός αυτός υπαγορεύτηκε από ειδικούς λόγους γενικότερου δημόσιου συμφέροντος, αντιβαίνει στις διατάξεις του άρθρου 1 του (πρώτου) Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, και, συνεπώς, είναι ανίσχυρη και μη εφαρμοστέα κατά το μέρος αυτό.

13. Εξάλλου, με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 1518/1985, οι οποίες εξακολουθούν να εφαρμόζονται, κατ' άρθρο 18 παρ. 3 του ν. 2084/1992, σε όσους είχαν αποκτήσει την ιδιότητα του προέδρου κοινότητας πριν από την 1^η Ιανουαρίου 1993, θεσπίστηκε ως πρόσθετη προϋπόθεση για την καταβολή της χορηγίας η συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας τους, σε συνδυασμό με τη συμπλήρωση ορισμένου χρόνου θητείας ως προέδρου κοινότητας [με την παράγραφο 1 του άρθρου 56 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, η οποία προστέθηκε με το άρθρο 2 παρ. 2 του ν. 1976/1991, όπως ίσχυε μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 19 παρ. 3 του ν. 2084/1992, θεσπίστηκε το ίδιο όριο ηλικίας (55ο έτος) για τους άνδρες δημοσίους υπαλλήλους που θεμελιώναν δικαίωμα σύνταξης μέχρι τις 31.12.1997]. Η καταβολή δε της σύνταξης του προέδρου κοινότητας που συμπληρώνει τον απαιτούμενο χρόνο θητείας πριν από τη συμπλήρωση του ως άνω ορίου ηλικίας, αναστέλλεται μέχρι να συμπληρωθεί το όριο αυτό. Περαιτέρω, για τη χρονική περίοδο που διαρκεί η αναστολή άσκησης του δικαιώματος του χορηγιούχου προς απόληψη της χορηγίας λόγω μη συμπλήρωσης του ορίου ηλικίας, σύμφωνα με τον γενικό κανόνα που θεσπίζεται με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 56 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα (βλ. όμοια ρύθμιση και στην προπαρατεθείσα διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 10 του ν. 2703/1999), η ανασταλείσα χορηγία αναπροσαρμόζεται με όλες τις αυξήσεις που έχουν χορηγηθεί μέχρι την έναρξη της καταβολής της και συγκεκριμένα από το επόμενο έτος κανονισμού της χορηγίας και έως τις 7.4.1999, προηγούμενη της δημοσίευσης του ν. 2703/1999, με βάση τα καταβαλλόμενα έξοδα παράστασης στον εν ενεργεία πρόεδρο της οικείας κοινότητας και από 8.4.1999 και εφεξής, σύμφωνα με την ακολουθούμενη κάθε φορά επί των πολιτικών συντάξεων του Δημοσίου μισθολογική πολιτική.

14. Το δικάσαν Τμήμα, κατά την αναιρετικώς ανέλεγκτη κρίση του, δέχθηκε όσα αναφέρονται στις σκέψεις 15 έως 18 που ακολουθούν.

15. Με την .../8.5.1997 πράξη της 43ης Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους κανονίστηκε στον εκκαλούντα και ήδη αναιρεσειόντα, τέως πρόεδρο της Κοινότητας ..., μηνιαία χορηγία με βάση την από 1.6.1975 έως 22.1.1993 (έτη 17-7-22) θητεία του ως προέδρου κοινότητας, πληρωτέα από 12.4.2002, οπότε συμπλήρωνε το 55ο έτος της ηλικίας του, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 του ν. 1976/1991 (με τη διάταξη αυτή θεσπίζεται ως όριο ηλικίας για τους άνδρες υπαλλήλους που θεμελιώναν δικαίωμα σύνταξης μέχρι τις 31.12.1997 το 55ο έτος της ηλικίας τους).

16. Με την .../24.12.2007 αίτησή του προς το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, ο ήδη αναιρεσειών ζήτησε την αναπροσαρμογή της χορηγίας του για το διάστημα από 1.1.1998 έως 7.4.1999, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 1518/1985 (όπως ίσχυε πριν από την αντικατάστασή του από την παράγραφο 2 του άρθρου 10 του ν. 2703/1999) και στην 23891/ΟΛ/14.9.1998 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, με την οποία είχαν καθορισθεί τα έξοδα παράστασης των προέδρων κοινοτήτων για το έτος 1998 και για το διάστημα από 8.4.1999 και εφεξής με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 10 του ν. 2703/1999, καθώς και την καταβολή των σχετικών διαφορών. Η αίτηση αυτή απορρίφθηκε ως απαράδεκτη με την προσβαλλόμενη με την έφεση .../4.1.2007 πράξη της 45ης Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με την αιτιολογία ότι είχε παρέλθει η ετήσια προθεσμία, μετά την πάροδο διμήνου από τη δημοσίευση της ως άνω υπουργικής απόφασης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εντός της οποίας όφειλε ο εκκαλών να έχει ασκήσει ένσταση ενώπιον του Κλιμακίου το Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά της παράλειψης αναπροσαρμογής της χορηγίας του, επιπροσθέτως δε διότι η αίτησή του είχε υποπέσει στην προβλεπόμενη από το άρθρο 61 παρ. 1 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα παραγραφή.

17. Το δικάσαν Τμήμα δέχθηκε ότι εφόσον ο εκκαλών - αναιρεσειών δικαιώθηκε μηνιαίας χορηγίας πληρωτέας από 12.4.2002, η έφεσή του είναι απορριπτέα, δοθέντος ότι για μεν το χρονικό διάστημα από 1.1.1998 έως 11.4.2002 δεν γεννάται ζήτημα αναπροσαρμογής της χορηγίας του, αφού δεν ελάμβανε τέτοια, για δε το μετέπειτα χρονικό διάστημα η χορηγία του αναπροσαρμόζεται με βάση τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 10 του ν. 2703/1999, όπως ο ίδιος αιτείται. Περαιτέρω, το Τμήμα δέχθηκε ότι ακόμη και υπό την εκδοχή ότι ο εκκαλών αμφισβητεί τη νομιμότητα της βάσης υπολογισμού (εξόδων παράστασης) της χορηγίας που του κανονίστηκε με την .../8.5.1997 πράξη του Γ.Λ.Κ., η έφεση τυγχάνει απορριπτέα, καθόσον μετά την κοινοποίηση σ' αυτόν, με το .../24.6.1997 έγγραφο του Προϊσταμένου της 45ης Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ., της πράξης κανονισμού της χορηγίας του και τη μη άσκηση κατ' αυτής των προβλεπόμενων από το άρθρο 66 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα ενδικοφανών ή ένδικων μέσων και

βοηθημάτων (ένστασης ή έφεσης), η πράξη αυτή κατέστη οριστική και δεν επιτρέπεται η με οποιανδήποτε άλλη διαδικασία αμφισβήτησή της.

18. Με βάση δε τις παραδοχές αυτές έκρινε ότι ορθώς, αν και με άλλη αιτιολογία, απορρίφθηκε με την προσβαλλόμενη με την έφεση .../4.1.2007 πράξη της 45ης Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ. η αίτηση του εκκαλούντος - αναιρεσειόντος για αναπροσαρμογή της χορηγίας του και απέρριψε την έφεση.

19. Με τον μοναδικό λόγο αναίρεσης προβάλλεται ότι κατ' εσφαλμένη ερμηνεία και πλημμελή εφαρμογή των διεπουσών την επίδικη σχέση διατάξεων των άρθρων 1 παρ. 2 εδάφιο β' του ν. 1518/1985, όπως το εδάφιο αυτό ίσχυε πριν και μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 10 παρ. 2 του ν. 2703/1999, και 10 παρ. 4 του ν. 2703/1999, το δικάσαν Τμήμα έκρινε ότι για το χρονικό διάστημα από 1.1.1998 έως 11.4.2002 δεν γεννάται ζήτημα αναπροσαρμογής της χορηγίας του αναιρεσειόντος, καθόσον σ' αυτόν κανονίστηκε μηνιαία χορηγία πληρωτέα από 12.4.2002, ημερομηνία κατά την οποία συμπλήρωνε το 55ο έτος της ηλικίας του.

20. Σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στις σκέψεις 10 έως 13 της παρούσας, το Τμήμα με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του πλημμελώς εφάρμοσε τις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 1 παράγραφος 2 εδάφιο β' του ν. 1518/1985, όπως το εδάφιο αυτό ίσχυε πριν από την αντικατάστασή του με το άρθρο 10 παρ. 2 του ν. 2703/1999, καθώς και του άρθρου 10 παράγραφοι 2 και 4 του ν. 2703/1999, δεχόμενο ότι ο αναιρεσειών δεν δικαιούται την αναπροσαρμογή της χορηγίας, που είχε κανονισθεί σ' αυτόν με την .../8.5.1997 πράξη της 43ης Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, για το χρονικό διάστημα από 1.1.1998 έως και 11.4.2002 που είχε ανασταλεί η καταβολή της. Και τούτο, διότι, όπως προεκτέθηκε, κατά το χρονικό διάστημα που διαρκεί η αναστολή άσκησης του δικαιώματος του χορηγιούχου προς απόληψη της χορηγίας λόγω μη συμπλήρωσης του ορίου ηλικίας, η ανασταλείσα χορηγία αναπροσαρμόζεται με όλες τις αυξήσεις που έχουν χορηγηθεί μέχρι την έναρξη της καταβολής. Επομένως, όφειλε το Τμήμα, στο πλαίσιο εξέτασης του σχετικού προβαλλομένου λόγου έφεσης, να ερευνήσει αν στο ποσό της χορηγίας που καταβλήθηκε στον αναιρεσειόντα κατά την έναρξη καταβολής της κανονισθείσας σ' αυτόν χορηγίας έχουν ενσωματωθεί οι αυξήσεις που είχαν χορηγηθεί κατά τη διάρκεια της αναστολής και συγκεκριμένα για το διάστημα από 1.1.1998 έως και 7.4.1999, προηγούμενη της δημοσίευσης του ν. 2703/1999, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 2 εδάφιο β' του ν. 1518/1985, όπως το εδάφιο αυτό ίσχυε πριν από την αντικατάστασή του με την παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 2703/1999, σε συνδυασμό με την 23891/ΟΛ/14.9.1998 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, και για το διάστημα από 8.4.1999 έως και 11.4.2002, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 10 παρ. 2 του ν. 2703/1999. Επομένως, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση πρέπει να αναιρεθεί για πλημμελή

εφαρμογή των προαναφερόμενων διατάξεων που διέπουν την επίδικη σχέση, κατ' αποδοχή του μοναδικού λόγου αναίρεσης .

21. Εξάλλου, δοθέντος ότι το οικείο σφάλμα της προσβαλλόμενης απόφασης σχετικά με την πλημμελή εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων ερείδεται στην εκτίμηση πραγματικών περιστατικών της κρινόμενης υπόθεσης, το Δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει η ένδικη υπόθεση να παραπεμφθεί στο αρμόδιο Τρίτο Τμήμα [άρθρο 339 (όπως ίσχυε πριν από την αντικατάστασή του με το άρθρο 169 του ν. 4820/2021, Α' 130/23.7.2021) και 357 του ν. 4700/2020, καθώς και ήδη άρθρο 24 παρ. 1 του ν. 4820/2021], προκειμένου, να ερευνήσει αν στο ποσό της χορηγίας που καταβλήθηκε στον αναιρεσείοντα κατά την έναρξη καταβολής της (12.4.2002) έχουν ενσωματωθεί οι αυξήσεις που είχαν χορηγηθεί κατά τη διάρκεια της αναστολής.

22. Κατόπιν τούτων πρέπει να γίνει δεκτή η αίτηση αναίρεσης και να αναιρεθεί η απόφαση του II Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η υπόθεση δε, που χρειάζεται διευκρίνιση κατά το πραγματικό, πρέπει να παραπεμφθεί στο ήδη αρμόδιο Τρίτο Τμήμα για να κριθεί εκ νέου, εντός των ορίων της αναίρεσης.

23. Μετά την παραδοχή της αίτησης αναίρεσης πρέπει να επιστραφεί στον αναιρεσείοντα το παράβολο που κατατέθηκε για την άσκησή της (άρθρο 310 του ν. 4700/2020).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την από 27.3.2017 αίτηση του ...

Αναιρεί την 2292/2016 απόφαση του II Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Παραπέμπει την υπόθεση στο Τρίτο Τμήμα, κατά το σκεπτικό.

Διατάσσει την απόδοση στον αναιρεσείοντα του κατατεθέντος για την άσκηση της αίτησης παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε σε τηλεδιάσκεψη στις 7 Απριλίου 2021, κατ' εφαρμογή του άρθρου 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΟΦΙΑΝΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στις 8 Ιανουαρίου 2025 (βλ. πρακτικό δημοσίευσης με όμοια ημερομηνία).

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΣΩΤΗΡΙΑ ΝΤΟΥΝΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΤΣΑΛΑ